מסורת הש"ס

תורה אור

עד שיצא מן הקדש לחול מן הקדש לקדש כגון לקח קיני זבים וקיני זבות וקיני יולדות ושקל שקלו והביא חטאתו ואשמו(א)מן ההקדש כיון שהוציא מעל דברי ר' שמעון רבי יהודה אומר *עד שיזרוק הדם מנין ת"ל °תמעול (ויקרא ה) מעל מכל מקום: אמר מר נפש ג)אחד היחיד ואחד הנשיא ואחד המשוח במשמע שיכול מאי פשיטא נפש כתיב מהו דתימא אמר רחמנא °ואשר יתן ממנו על זר (שמות ל) והאי לאו זר הוא דהא אימשח בגוויה ד)קמ"ל ג)ואקשה רחמנא לסוטה ולעבודת כוכבים ולתרומה לסוטה דאף על גב דלא פגם גבי הקדש נמי נתנה טבעת בידה מעלה כי אקשה רחמנא לעבודת כוכבים דעד דאית בה שינוי גבי הקדש נמי עד דביקע בקרדום ג) ויפגם ופגום אקשה רחמנא לתרומה מה תרומה °כי יאכל (ויקרא כב) *)פרט למזיק גבי הקדש נמי כל דבר אכילה ה)כי מזיק ליה פטור: כיצד נתנה קטלא כו': אמר ליה רב כהנא לרב זביד ודהבא לאו בר איפגומי הוא והא דהבא דכלתיה דנון להיכא אזל אמר ליה דלמא ד) דהבא ו)דרמיין כלתיך הוא ועוד נהי דלא איכא נהנה ופגם לאלתר לעולם מי לא איכא פגימה: הנהנה מן החטאת וכו': מכדי אי בבהמה תמימה היינו כוס של זהב א"ר פפא בבעלת מום עסקינן:

מתני'

*)ב"ק ד) ב"מ נט: יומא ס: פח. ופסחים לג:]

עד שיצא מן ההקדש לחול · לפי שהאוכל את התרומה הוא מוציאה לחולין: מנין המוציא מקדש לקדש כגון שלקח ממעות הקדש וקנה מהן קיני זבין וקיני יולדות או ששקל מהן שקלו שהוא חייב לשקול לתרומת הלשכה או שהביא חטאתו ואשמו מן הקדש דהיינו מקדש לקדש וכיון שהביא לעזרה מעל דברי ר"ש דקסבר דמאן דמיחייב חטאת או אשם לעולם הוא חייב באחריותו *עד שיביאנו לעזרה וכיון שהביאו נפטר מאחריותו אף האי נמי דמוציא מקדש לקדש כיון שהביאו לעזרה ה) יצא ידי חובתו ידי אחריות ומעל: ורבי יהודה סבר לעולם הוא חייב באחריותו עד שיזרוק הדם · אף הכא נמי כיון שנזרק הדם ויצא ידי ו)אחריות חובתו מעל דכיון דיצא בו ידי חובתו כמו שהוציאו לחולין דמי ומנין דמעל לר"ש כדאית ליה ולר' יהודה כדאית ליה ת"ל המעול מעל ריבה: שיכול מאי · כלומר מה הוה ס"ד למעט נשיא או משוח ממעילה פשיטא דכולן חייבין דנפש כתיב ונפש משמע בין יחיד בין נשיא ומשוח: מהו דתימא אמר רחמנא גבי שמן המשחה ואשר יתן ממנו על זר והאי משוח לאו זר הוא דהא אימשח בגוויה · קמ"ל דלא הוי בכלל מעילה קמ"ל ז) דנפש דמשיח נמי האי בכלל מעילה: אקשיה רחמנא · כלומר אמרינן לעיל דאקשיה רחמנא למעילה לסוטה ולעבודת כוכבים כדאמרינן לעיל והיכי ח) דמי אקשיה לסוטה דכי היכי דסוטה אע"ג דלא פגמה מעל דסוטה פגומה ועומדת היא דלאו היינו טיבעת אלא בבעולה כדכתיב מבלעדי אישך ואמרינן (סוטה דף כח:) שקדמה בעילת הבעל לבועל והיינו בעולה ואפ"ה כתיב ומעלה בו מעל: גבי הקדש נמי אם נתנה טבעת בידה אע"ג דלא פגמתו מעלה: אקשיה רחמנא לעבודת כוכבים דעד דאית ביה שינוי · שמשנה עצמו משכינה לעבודת כוכבים גבי הקדש נמי עד דביקע בקרדום עלי חולין השינה ממלאכת קדש למלאכת חול לא מעל עד דביקע דפגמה: אקשיה רחמנא לתרומה · כדאמרינן לעיל יליף חטא חטא מתרומה להכי מה תרומה פרט למזיק שאם שפך אוכלין או משקין של תרומה ולא נהנה מהן שאינו חייב אף גבי הקדש נמי כל מידי דבר אכילה כי מזיק ליה ששפכו ולא נהנה ממנו פטור ממעילה ואמר לן רבי דהוא הדין נמי אף במידי דלאו בר אכילה הוא כי מזיק ליה פטור דאין חיוב מעילה עד שיהנה אלא משום דכתיב בתרומה כי יאכל דבתרומה ליכא אלא חיוב אכילה אמר נמי גבי הקדש כל דבר אכילה: ודהבא לאו בר איפגומי הוא · דקתני מתני' כיון שנהנה מעל ולא קתני ביה עד שיפגום אלמא דלאו בר ט) פגימה הוא וא"כ דלא מיפגם: דהבא דכלתיה דנון להיכא אזיל · נון אדם עשיר היה ונתן זהב הרבה והכשיטין לכלתו וכשנתן לה י) שקלו ולאחר זמן שקלו ומצאו חסר ממשקלו אלמא זהב נמי עשוי ליפגם: אמר ליה · רב זביד מהא ליכא למשמע מינה דדלמא יא) והאי דחסר להיכא דרמיין כלתיך כלומר לפי שלא היו משמרות אותו זהב אלא משליכות אותו בכל מקום שמוצאות אותו כדרך ששוטות כלותיך שאינן משמרות תכשיטיהן כראוי בשביל כך חסר אבל זהב המשתמר יפה אינו נחסר: ועוד · אם ת"ל דמתחסר הוא אפ"ה כיון שנהנה מעל דנהי דלא איכא נהנה ופגם לאלתר שאינו פוגם מיד בשעה שנהנה ממנו לעולם מי ליה ביה פגימה דמי קאמינא דלית ביה פגימה לעולם לאלתר קאמינא דלית ביה פגימה אבל לאחר זמן הולך ומתחסר וכיון דלאלתר לית ביה פגימה הלכך כיון שנהנה מעל: מכדי בחטאת בהמה תמימה מיירי · מתניתין היינו כוס של זהב דכי היכי דכוס של זהב לא קאי לאיפגומי ומשום הכי לא אזיל ביה בתר פגימה אלא כיון שנהנה בו בפרוטה מעל אף חטאת תמימה דקיימא להקרבה לאו בת פדייה היא כיון שנהנה ממנה למעול בה ואמאי קאמר עד שיפגום מאי פגם מאי למעבד בה דאפילו רכיב עלה עד דהכחשה האי לא הוי יב) שם פגם דלא פגמה למזבח דבהמה בין שמינה בין כחושה חזיא לכפרה ואין בה תורת פגימה: אמר רב פפא מתניתין בחטאת בעלת מום עסקינן · דקיימא לפדייה וכיון דפגמה שהכחישה יג) ופיחת מדמיה ודבר שיש בו פגם הוא הלכך לא מעל עד שיפגום בשוה פרוטה וסיפא דקתני כשהיא מתה כיון שנהנה בשוה פרוטה מעל מיירי בין בתמימה בין בבעלת מום דכיון דמתה לאו בת פדיון היא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.) הלכך לא תלי בה עד שיפגום:

מתני'

אקשיה רחמנא לתרומה דכתיב כי יאכל פרט למזיק · פירוש יד) פגם דלא נהנה דמי לא [היקשא] דתרומה הוא מחייבינן כדקאמר בתחלת הברייתא טו) דקאמר יכול פגם ולא נהנה וכו' משום דילפינן ליה מעבודת כוכבים כדפירשנו לעיל אין להקשות מאי שנא דהקישא דסוטה נקטיה לחובא והיקש דתרומה טז)לפטור דהא כדאית' והא כדאיתא היקשא דסוטה אתיא לחייב נהנה בלא פגם בדבר שאין בו פגם *ולולי היקשא דסוטה הוה פטרינן כל נהנה יז) ואילמלא היקשא דתרומה הוה מחייב פגם בלא נהנה מעבודת כוכבים כדפ"ל וא"ת מדוע לא הזכיר גם פטור דנהנה בלא פגם גבי תרומה דהא נמי [א]מתרומה יח) כדאיתא לעיל יכול נהנה ולא פגם כדפ"ל וי"ל משום דלא יט) פסקינן ליה דהא אוכל נהנה בלא פגם דחייב כגון בדבר שאין בו פגם דילפינן ליה מסוטה אלא מי קשיא הא קשיא גבי עבודת כוכבים דנקט היקשא לפטור עד כ) דנקט לפטור היה לו להזכיר לענין חיוב דהא מעבודת כוכבי' נפקא לן חיוב מעילה בהוצאה מרשות הקדש לרשות הדיוט כגון מכירה ומתנה ושאלה נמי בלא הנאה דהא לא שמעינן כא) לא מסוטה ולא מתרומה דבתרוייהו אוכל הנאה וי"ל דהכי נמי קאמר אקשיה לעבודת כוכבים ועד דלוכא שינוי כלומר [ב]מעבודת כוכבים כב) דבשינוי רשות מחייב בלא שום הנאה ואגב אורחא אשמועינן דאינו קרוי שינוי בהוצאה מרשות הקדש לתוך עד שיכנס לרשות הדיוט ויזכה בו ההדיוט על ידי בקוע וכדפירשנו לעיל [ג]דאשמעינן רבותא אליבא[ד]דרב הונא: **אקשיה** רחמנא לתרומה · כי יאכל פרט למזיק אף הקדש מידי דבר אכילה כי מזיק ליה פטור תימה כג) משמע דוקא דמידי [ה]אכילה הוי מזיק פטור וקשיא דבפ"ק דב"ק (דף ס:) במשנה תנן נכסים שאין בהן מעילה הא יש בהן מעילה דהיינו כד) [ו]קדשים או קדשי קדשים פטור וקאי אארבעה אבות נזיקין דרישא כה) דקתני בהו המבעה דהיינו אדם המזיק ואפילו למ"ד מבעה זה השן כו) דלא פליגי בזה ופי' ה"ר ר"י דהאי דנקט דכי יאכל [ז]לרבותא לאשמועינן דכי נמי אכיל דרך היזק כגון אכילה גסה כז) פטור ויש להוסיף כגון שמן של תרומה דפטור כדאיתא פרק כילד מברכין כח) [ברכות דף לה: ועי' תוס' ב"מ נה: ד"ה פרט וכו']: **ודהבא** לאו בר איפגומי הוא · בתמיה כט) לאמתני' דכוס של זהב דקרי ליה דבר שאין בו פגם: **דהבא** דכלתיה דנון היכן אזל · מסקנא דקושיא היא כלומר אי דבר שאין בו פגם הוא דהבא דכלתיה דנון פירוש זהב כלתו של אותו עשיר דאקרא נון היכן אזל ומהדר ליה דלמא האי דהבא היכי דרמיין כלתיך כלומר שמא עשתה מוזהבה כמה שעשו כלות שלך דהוו משליכות ל) אותו בחטטות או במקום אחר שאינו נשמר והיה פוגם הרבה · דרמיין משליכות: **מכדי** אי בבהמה תמימה היינו כוס של זהב · פירוש כיון שהוו תמימים דבר שאין בו פגם הוא דאפילו כחשה אין נפסד בכך כלום שהרי מקריבים אותה ויוצא בה דלא שייך פגם אלא בדבר העומד לדמיו שאם בא למוכרו דמיו נפחתים אבל בדבר העומד ליקרב ואינו נפסד בכך ליקרב אין זה דבר שיש בו פגם ומשני בבעלה מום דהבהמה עומדת לימכר לא] ודמיה פחותים:

הכי

יא א מיי' פ"ו מהלכות מעילה הלכה יא יב:

יב ב מיי' פ"ה מהלכות שגגות הלכה י:

יג ג מיי' פ"א מהלכות כלי המקדש הלכה י:

יד ד מיי' פ"י מהלכות תרומות הלכה ח:
ולולי נ"ק

טו ה מיי' פ"ח מהלכות נזקי ממון הלכה ה:

טז ו מיי' פ"ו מהלכות מעילה הלכה א:

* * *

שיטה מקובצת

[illegible] קדשי בדק הבית או: כה] דרישא לאו שבאותן נכסים פטורים המזיקן וקתני בהו: כו] השן כ"ש לא אשכחן דפליגי בזה ופי' הק' ר' נתנאל דנקט מידי אכילה לרבותא לאשמעינן: כז] אכילה גסה ושתיה שיש בה של תרומה: כח] מברכין ועוד נראה למהר"ם דמידי דבר אכילה נפקא לן דמזיק פטור מתרומה ומידי דלאו בר אכילה נפקא לן מזיק פטור מעבודת כוכבי' מדבעינן שינוי רשות הא פגם והזיק בלא שינוי רשות פטור שהרי א"א לשינוי רשות בפגם והזיק גבי הקדש וא"ת הא מדקאמר בברייתא יכול פגם ולא נהנה ומייתי נ"ש דחטא חטא לפטור פגם ולא נהנה משמע דאי לאו מתרומה הייתי מחייב פגם דהיינו מזיק בלא נהנה ובלא שינוי רשות ומעבודת כוכבים הוא דבעי למילף וליכא למימר דלעיל קאי אמידי דבר אכילה דומיא דתרומה אבל דלאו בר אכילה דומיא דעבודת כוכבים פשיטא בלא נ"ש דתרומה לפוטרה מעבודת כוכבים מדבעינן שינוי רשות הא ליתא ע"כ והא בעבודת כוכבים מחייב פגם בלא נהנה (מעבודת כוכבים) ואי בפגם בר אכילה דוקא קאי מהיכי תיתי למילף חיובא בפגם ולא נהנה ובלא שינוי רשות במידי דבר אכילה מעבודת כוכבים כיון דמידי דלאו בר אכילה דהוה דומיא לא הוה מחייב פגם ולא נהנה אלא ודאי גם במידי דלאו בר אכילה בעי לחובי פגם ולא נהנה ובלא שינוי רשות מהקשא דעבודת כוכבים ואע"ג דגבי עבודת כוכבים איכא שינוי רשות מ"מ סד"א כיון דאיפגם קפיד קרא הייתי מחייב בין איכא בין ליכא שינוי רשות וכדפ"ל והק"ל למאי דפרי' דמזיק במידי דבר אכילה דמפטר מעבודת כוכבים הוא דיליף וי"ל דודאי לחובא גלי בתר דגלי קרא דמידי דבר אכילה היינו בתרומה דמזיק פטור או גלי לן למדרש ילפותא מעבודת כוכבים דוקא ממש דומיא דעבודת כוכבים מחייב בהוציא מרשות הקדש דהיינו בשינוי רשות דהדיוט ולא נאמר עוד סברא זו דאפגמה קפיד קרא דוקא אבל ודאי אי לאו דגלי בתרומה דמזיק פטור גבי מידי דבר אכילה או היה לנו פתחון פה לומר אותה סברא דאפגמה דוקא קפיד ולכך קאמר שפיר בברייתא יכול פגם ולא נהנה יהא חייב מילפותא מעבודת כוכבים קודם שיביא נ"ש דתרומה כך נראה למהר"ם ז"ל: כט] בתמיה ואמתניתין דכוס של זהב קאי: ל] משליכות אבל על ידי תשמיש אינו מתחסר לעולם ר"ם דהבא דכלתיה דנן של נון כלה כרפ"ל לעולם איכא פגימה ומתניתין דקתני ליכא פגימה לאלתר: לא] עומדת למכר ודמיה פחות מחמת פגימה:

[illegible] קדש בשגגה ובתרומה קא מיירי אף במעילה לא צריך שתי אכילות: מנין אכל היום · חצי אכילה חצי שיעור ואכל למחר חצי שיעור ואפי' לזמן מרובה) ובין ההוא דלעיל (ר ההיא) [דהכא] משמע בין לשני ימים או לאחר ג' ימים וההוא דלעיל לא משמע אלא עד לערב משום לא תנא לעיל אכל היום ד)ואכל למחר *): עד שיוציא מן הקדש לחול · לפי שכשאוכל התרומה מוציאו לחול מנין המוציא מן קדש לקדש כגון דלקח מן ההקדש קיני זבין וקיני יולדות או שקל שקלו שחייב ליתן באחר באדר מן הקדש או הביא חטאתו ואשמו מן הקדש: ואית דאמר ושקל שיקלו · מן החולין וכית

*)א"כ שייך לעמוד הקודם

[א] מתרומה נפקא לן כדאיתא כו' נ"ק · [ב] מעבודת כוכבים נפקא דכשינוי כו' נ"ק · [ג] ואשמעינן נ"ק · [ד] דברי רב הונא לא מכר נדברי התוס' לעיל מ"ה ואומר רק כהש דין זה בכהם כאילו אין שום חולק ע"ז ובאמת בב"מ בפרק השואל דף לט. איתא דר"ה ס"ל דנקט ביה קנאו וכם נחלק עליו ר"א וע"ש רש"ק · [ה] דבר אכילה נ"ק · [ו] דהיינו קדשי קדשים כו' נ"ק · [ז] לרבותא לאשמועינן נ"ק ·

תוס' הר"פ

מנין המוציא מקדש לקדש · כגון קיני זבים וזבות פי' שלקח ממעות של הקדש שעתה יצאו מקדש לקדש: כיון שהביא מעל דברי רבי ר' יהודה אומר עד שיזרוק הדם' ונראה דבהכי פליגי דרבי סבר דכיון שהביא חטאתו ואשמו בעזרה יצא הבעל ידי חובתו ור' יהודה אומר עד שיזרקו הדם דאז יצא מכלל אחריות לאחר שנתכפרו הבעלים ובתוספתא שנויה בלשון אחר שר' יהודה עד שלא נהנה [לא] [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones